

Důležité pro zachování konkurenceschopnosti průmyslu v regionu je snižování energetické náročnosti výroby,

řekl v rozhovoru pro CzechIndustry Stanislav Mišák, hejtman Zlínského kraje

Pane hejtmane, podle průzkumu agentury SANEP patříte mezi pět nejlépe hodnocených hejtmánů. Jste spokojen s tímto výsledkem?

Ano, vážím si toho, když lidé dokáží ocenit práci kohokoliv, tedy i práci hejtmána, ale musím současně přiznat, že průzkumy tohoto typu beru vždy s určitou rezervou.

Můžete nám přiblížit, co vše práce hejtmána Zlínského kraje obnáší?

Pokud se to hodně zjednoduší, práci hejtmána lze přirovnat k práci předsedy vlády, ovšem samozřejmě v regionální úrovni. Místo ministrů zodpovídají za dílčí resorty jako je zdravotnictví, školství, strategický rozvoj, doprava, životní prostředí, kultura atd. krajští radní, ale hejtman jejich práci koordinuje a zastupuje kraj navenek. To znamená, že vede jednání se zahraničními i domácími partnery, prosazuje zájmy kraje, účastní se slavnostních společenských či významných odborných akcí a svou přítomností dává najevo, že jim kraj přikládá význam. Hejtman je předsedou krajské tripartity a stejně tak i předsedou krajské povodňové komise, bezpečnostní rady kraje a krajského krizového štábu, kterému velí v případě mimořádných událostí. Rovněž tak zodpovídá za oblast informování občanů o činnosti krajských orgánů. Samozřejmě řídí jednání krajské rady i zastupitelstva. Pak je zde široká oblast komunikace s partnery z oblasti hospodářských a agrárních komor, neziskových společností, se starosty, ale také s občany. Každého člověka, který si u mě objedná schůzku, do týdne, dvou, výjimečně do tří týdnů – podle časových možností – přijmu. Vyslechnu si, proč přichází, a snažím se pomoci, nebo nasměrovat, kam by se měl obrátit. Lidí trápí nejrůznější problémy a ne se vším může krajský hejtman něco udělat, ale tento bezprostřední kontakt s lidmi je oboustranně důležitý a považuji ho za nedílnou součást své každodenní práce.

Co považujete za největší úspěch ve své práci v čele kraje a naopak, co se nedaří?

Na otázky týkající se úspěchu či neúspěchu ve své práci vždy odpovídám, že za úspěch považuji každý den, kdy se podařilo něco důležitého vyřešit. Protože velké věci, které mají podobu například realizovaných významných investic, se vždy sestávají z mnoha malých „neviditelných“ kroků, které je nutné proslápnout, než se přestříhne pomyslná cílová páska. A na této cestě je možné se buď „zabýčít“ a třeba s ní i sejít kvůli nesouladům s názorovými oponenty, anebo trpělivě „hledat společný tón“. Neprosazovat svůj hlas za každou cenu, ale snažit se rozvážně sladit celek, to je asi ta hlavní zkušenost, kterou vnímám

jako cennou a je na těch druhých, jestli to vidí jako úspěch nebo jako neúspěch.

Kraj prošel za uplynulá dvě desetiletí řadou změn. Které jsou ty hlavní, co je pro něj charakteristické dnes?

Možná spíše než tvrdit, že kraj prošel řadou změn, je přesnější to, že se kraj postupně mění. Velmi zásadní událostí pro oblast východní Morava byl rozpad československé federace v roce 1993, což se radikálně projevilo v přerušení důležitých sociálně ekonomických vztahů. Stali jsme se najednou pohraničním regionem, což byla značně nevýhodná výchozí pozice, která však zároveň nutila a motivovala politické reprezentace napříč politickým spektrem vyvíjet zvýšené úsilí, aby tento region zcela nestagnoval. Proto lze říci, že samotnou nejvýraznější změnou byl vznik kraje, kdy kraj začal postupně přebírat kompetence k podpoře všestranného rozvoje svého území včetně zřizovatelských funkcí organizací v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví a kultury.

Samozřejmě jsou i změny „viditelné“: především se výrazně zlepšila dopravní dostupnost kraje, zejména přivedením dálnice D1. Také došlo ke změnám v ekonomické struktuře kraje, kdy prakticky téměř vymizely některé obory, například obuvnický průmysl, a naopak vzrostl význam gumárenského a plastikařského průmyslu. Poklesl podíl zemědělství na zaměstnanosti obyvatel kraje a zároveň zůstal zachován poměrně vysoký podíl zaměstnanosti v průmyslu, nutno říci, že máme jeden z nejvyšších podílů mezi kraji České republiky. Dále byla založena a prudce se

rozvíjí Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, s čímž je spojený růst podílu obyvatel s vysokoškolským vzděláním, který dosahuje 3. - 4. příčku mezi kraji ČR (po Praze a Jihomoravském kraji). Ve spolupráci s univerzitou a dalšími partnery kraj zahájil aktivity na podporu rozvoje podnikání a inovací včetně založení společnosti Technologické inovační centrum. Nastartovali jsme revitalizaci nevyužívaných, zejména průmyslových areálů pro jejich nové uplatnění, za příklad lze uvést postupnou proměnu areálu někdejšího podniku Svit v nové městské centrum. Podařilo se nám zatraktivnit kraj pro návštěvníky díky investicím do infrastruktury a služeb cestovního ruchu a podpoře jeho marketingu.

Jakým směrem by se podle Vás měl jeho další vývoj ubírat?

Když to zobecním, řeknu: tak, aby tady bylo dobře obyvatelům i návštěvníkům, aby lidé měli práci, aby měli kde trávit volný čas, aby měli co ukázat svým dětem nebo vnukům a byli hrdí na to, co tady mohli sami vytvořit i na to, co nám zachovali naši předkové. Konkrétní odpověď na otázku dalšího vývoje kraje si ale každý může najít – podle své sféry zájmu a podle toho, na co každý osobně klade důraz – v příslušných dokumentech, které jsou výsledkem kontinuální práce dosavadních krajských politických reprezentací a které jsou pro všechny občany veřejně přístupné – například ve Strategii rozvoje Zlínského kraje pro roky 2009 až 2020, resp. v krátkodobých dokumentech, kde je tato strategie rozpracována, jako je např. Generel dopravy Zlínského kraje, Strategie zaměstnanosti a v jiných informačních zdrojích, které jsou zveřejněny na webu Zlínského kraje.

Jedním z klíčových faktorů dalšího rozvoje kraje je průmysl. Které jsou nejpálčivější problémy průmyslu, s nimiž se v kraji potýkáte a jak je chcete řešit?

Zlínský kraj je historicky významně průmyslově zaměřen a firmy potřebují pro svoji výrobu dostatek kvalifikovaných a zručných pracovníků. Při diskusích s představiteli průmyslových podniků je toto jeden z nejpálčivějších problémů a Zlínský kraj se pokouší napomáhat řešit tento problém např. poskytováním stipendií na podporu výuky řemesel či projekty zkvalitňování středoškolského vzdělávání (zejména v technických oborech) a jeho přiblížení potřebám firemní praxe.

Důležité je také udržení globální konkurenceschopnosti průmyslových firem v regionu a nárůst odbytu na stávajících i nových trzích. V této oblasti Zlínský kraj zejména podporuje inovace firem a jejich spolupráci s výzkumně-vývojovými kapacitami, zejména inovačními vouchery

a podpůrnými službami Technologického inovačního centra, které kraj založil společně s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně. Také se snažíme napomáhat rozšiřování exportních možností firem. Zde se aktuálně orientujeme zejména na východní trhy jako je zejména Rusko a Čína, kde působí námi podporované Kontaktní centrum pro východní trhy, a ve spolupráci s partnerskými regiony organizujeme podnikatelské mise. Zároveň také mapujeme a nabízíme služby podpory exportu do dalších perspektivních zemí.

Důležité pro zachování konkurenceschopnosti průmyslu v regionu je také snižování energetické náročnosti výroby. V této oblasti kraj založil Energetickou agenturu Zlínského kraje, která může nejen podnikatelům napomoci s realizací energeticky úsporných opatření.

Co nabízáte potenciálním investorům?

V první řadě máme připravené rozvojové plochy pro jejich investice. Jde zejména o společný projekt České republiky a Zlínského kraje - Strategickou průmyslovou zónu Holešov, která o rozloze 360 ha nabízí možnost umístění jakkoliv velké investice, splňující definované podmínky. Menší průmyslové zóny připravují také některá města a obce v regionu. Potenciální investoři mohou však kromě investic na „zelené louce“ využít také některý z tzv. brownfields, které má Zlínský kraj zmapovány v přehledné databázi a poskytuje konzultační a další podpůrné služby směřující k jejich revitalizaci.

Kromě rozvojových ploch pro investice může Zlínský kraj také nabídnout kvalifikovanou pracovní sílu, vhodnou síť technicky orientovaných středních škol a potenciál spolupracujících vysokých škol (Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně či geograficky blízké univerzity v Brně, Olomouci, Ostravě i na Slovensku). Pokračující výstavbou dálnic a rychlostních komunikací v posledních letech se zlepšila také dopravní dostupnost regionu a Zlínský kraj je také schopen potenciálním investorům garantovat dopravní obslužnost pro jejich zaměstnance. Kromě toho nabízí příznivé prostředí pro život, vyznačující se zachovanou a čistou přírodou, nízkou kriminalitou, rozmanitostí atraktivit z hlediska volnočasového využití i dostupností potřebných služeb.

V kraji dnes působí řada zahraničních investorů. V jakých oblastech především?

Ačkoliv v celorepublikovém srovnání objemu přílivu zahraničních investic patří Zlínskému kraji spíše nižší příčky, působí zde investoři, kteří napomáhají zvyšovat zaměstnanost a rozvíjet tento region. Nejvýznamnější zahraniční investor v regionu je německý výrobce pneumatik Continental, následuje americká společnost ON SEMICONDUCTOR vyvíjející a vyrábějící polovodičové součástky. Další významní zahraniční investoři se ve Zlínském kraji zabývají např. vývojem a výrobou letadel, kovoobráběcích strojů, elektromotorů, generátorů pro vodní elektrárny, elektrických vodičů a zařízení, plastových a gumových dílů pro automobi-

lový průmysl, rozbušek, obalů pro potravinářský průmysl atd.

Nelze však spoléhat jen na ně, jak na tom jsou investoři domácí?

Ve Zlínském kraji nepůsobí mnoho domácích velkých firem. Mezi domácí rozvíjející se investory s více než 1000 zaměstnanci lze zařadit např. Slovácké strojírny, výrobce zbraní Českou zbrojovku a společnost Fatra zabývající se výrobou plastových produktů a Deza, která se zaměřuje na chemický průmysl. Dále zde můžeme nalézt celou řadu menších, avšak velmi úspěšných firem, které tady mají kořeny a které neustále investují do svého rozvoje a výrazných inovací. Troufám si tvrdit, že Zlínský kraj patří zejména díky těmto aktivním firmám mezi nejúspěšnější regiony ČR z hlediska rozvoje v podnikatelském sektoru. To dokládá např. čerpání dotací z Operačního programu Podnikání a inovace, v němž jsou firmy ze Zlínského kraje v rámci ČR nadprůměrně úspěšné. Také v celostátní soutěži Firma roku se pravidelně na nejvyšších příčkách umísťují firmy ze Zlínského kraje (např. výrobce kompozitů 5M, výrobce kontejnerů KOVAR, výrobce inteligentní elektroinstalace ELKO EP či výrobce speciálních ochranných rukavic Holik International). Kromě těchto firem zmíním ještě několik dalších, výrazně inovativně zaměřených a úspěšných regionálních firem, jako např. výrobce letadel EVEKTOR, výrobce obytných kontejnerů KOMA MODULAR, vyvíječe a výrobce unikátních plastových výrobků SPUR, firmu SOLARTEC, která se dlouhodobě specializuje na výrobu a konstrukce fotovoltaických systémů, KOVÁRNU VIVA produkující unikátní součástky pro automobilový průmysl či aktuálního vítěze v rámci soutěže Inovační firma Zlínského kraje, společnost AVEX STEEL PRODUCTS, která vyvíjí a vyrábí speciální skladovací palety a systémy.

Myslíte si, že stát vytváří odpovídající podmínky, aby naše země byla pro investory zajímavá?

V současnosti se stát snaží nabídnout investiční pobídky a vytvářet příznivé podmínky, které napomohou přilákat zahraniční investory do České republiky. Díky těmto aktivitám, ale i díky odeznívajícímu globálnímu ekonomickému útlumu jsou v posledních měsících oznamovány nové významné investiční projekty v ČR (např. Hyundai Mobis v Ostravě-Mošnově či NEXEN TIRE v Žatci). Přesto je třeba, aby stát provedl úpravy v některých problematických bodech, které společně s ekonomickou krizí v předchozích letech zkomplikovaly příchod investorů do naší země. Ve Zlínském kraji toto citelně vnímáme v souvislosti s přípravou strategické průmyslové zóny Holešov. Jedná se zejména o komplikované procesy schvalování investičních záměrů včetně průběhu a blokování stavebních řízení, vysoké poplatky za vnoření půdy v průmyslových zónách ze zemědělského půdního fondu, zpomalení budování potřebné dopravní infrastruktury (pro zónu v Holešově jde o rychlostní komunikaci R49, která má přímo napojit zónu na dálniční síť). Věřím však, že se současné vládě tyto záležitosti podaří v dohledné době řešit a vítáváme v ČR (a také v holešovské zóně) další významné zahraniční investory.

Významné pro stabilitu průmyslu je malé a střední podnikání. Často je možné slyšet názor, že podnikatelské prostředí u nás není na odpovídající úrovni. Jak vy osobně vnímáte tuto problematiku, co je potřeba změnit, zlepšit?

Pro rozvoj malého a středního podnikání je třeba snižovat byrokratickou zátěž těchto firem, plynoucí z komplikované legislativy. Zde jsou stále velké mezery, týkající se daňových zákonů, pracovníprávních předpisů, komunikace firem s úřady atd. Již založení firmy je u nás oproti jiným zemím komplikovanější a mít administrativní kapacity na plnění všech legislativních povinností je pro malé firmy finančně velmi náročné a snižuje to jejich konkurenceschopnost.

Věková struktura obyvatelstva v kraji je z ekonomického hlediska příznivá, zajímalo by nás, jaká opatření přijímáte, aby tomu tak bylo i v budoucnu?

Tady vám musím oponovat, protože podle údajů ČSÚ není věková struktura obyvatel Zlínského kraje ve srovnání s jinými kraji příznivá. V posledních letech došlo k nárůstu podílu populace nad 65 let a tento podíl je jeden z nejvyšších v rámci ČR. Navíc porodnost ve Zlínském kraji patří také mezi nejnižší v rámci krajů. Na zhoršování věkové struktury obyvatelstva má vliv i záporné saldo migrace, to znamená, že počet vystěhovalých obyvatel převyšuje počet přistěhovalých. Aby došlo ke zvrácení tohoto negativního trendu, je třeba nabídnout více zajímavých a dobře ohodnocených pracovních příležitostí a dobrou dostupnost služeb občanské vybavenosti. Vzhledem k tomu, že dostatek pracovních příležitostí je klíčovým předpokladem pro příznivý demografický i ekonomický rozvoj regionu, je třeba napomáhat firmám, aby se jim ve Zlínském kraji dařilo úspěšně investovat, zvyšovat odbyt a rozšiřovat své aktivity.

Další otázka směřuje na životní prostředí. Jste spojen s jeho stavem v kraji, co kraj pod vaším vedením udělal nebo chystá pro jeho zlepšení.

V oblasti péče o životní prostředí kraj především zadal zpracování závazných právních dokumentů jako je Plán odpadového hospodářství kraje, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje, Plány zlepšení kvality ovzduší kraje, Energetická a Surovinová koncepce kraje či Koncepce ochrany přírody a krajiny. Udržitelnému rozvoji, důrazu na šetrné chování a hospodárné využívání přírodních zdrojů výrazně přispěla také Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Zlínského

kraje. Krajina a přírodní krásy Zlínského kraje jsou jedinečným turistickým, rekreačním a tedy i ekonomickým potenciálem a ochranu si jistě zaslouží. Na území kraje jsou dvě chráněné krajinné oblasti, Beskydy a Bílé Karpaty, 6 přírodních parků a celkem 186 chráněných území, přírodních rezervací a přírodních památek. Snažíme se maximálně využít prostředků EU v rámci operačního programu životního prostředí. Krajská pracovní skupina pro Operační program životní prostředí důsledně posuzovala došlé projekty a s regionální vahou vlivu 30 % doporučovala především projekty, které odpovídaly rozvojovým dokumentům kraje. Celkem byly v kraji ve všech osách operačního programu realizovány projekty za více jak 12 miliard korun. V některých oblastech kraj sám v rámci vytvořeného Programového fondu vyčlenil finanční prostředky k podpoře žádoucích aktivit. Jednalo se především o úsek vodohospodářské infrastruktury, kdy podprogram financovaný z rozpočtu kraje umožnil řešit tuto naléhavou problematiku zejména malým obcím, které by jinak na podporu nedosáhly. Příkladem je mnoho, jeden z velmi výrazných, který přesahuje prostou výstavbu vodohospodářské infrastruktury, ale komplexně řeší rozvoj území, bylo odkanalizování obcí nad Luhačovickou přehradou (Horní Lhota, Dolní Lhota, Sehradice, Slopné), které tvořily velký zdroj znečištění přehradu, následovalo vyčištění vodní nádrže (odbagrování sedimentů) zajišťované Povodím Moravy. Poslední etapa, která se připravuje je soubor ekologických a protierozních opatření v povodí nad přehradou. Výsledkem je již nyní výrazné zlepšení kvality vody v rekreačně velmi exponované lokalitě lázeňského komplexu největších moravských lázní. Souhrnně se dá říci, že do zlepšení vodohospodářské infrastruktury in-

vestoval Zlínský kraj ze svých rozpočtů za období 2004 – 2014 v součtu 273 151 667 Kč. V oblasti ochrany ovzduší nejsou na území kraje žádné zásadní zdroje znečištění s výjimkou některých chemických komplexů. U těchto podniků se kraj snaží, prostřednictvím limitů určených tzv. integrovaným povolením jejich provozu, maximálních investic do snižování emisí ať již do ovzduší, tak do vodních toků. Dá se říci, že se to daří a největší znečišťovatelé již realizovali řadu zásadních, ale také finančně nákladných opatření, které snížily emise a dostaly je výrazně pod normami stanovené limity. V oblasti odpadového hospodářství Kraj cíleně spolupracuje s firmami zajišťujícími kolektivní sběr vybraných druhů odpadů a obalů, jako jsou EKO-KOM, ASEKOL, ELEKTROWIN. Cíleně organizované kampaně, soutěže pro školy i občany přináší výsledky. Množství separovaných využitelných odpadů se v kraji trvale zvyšuje, ve sběru vyřazených elektrospotřebičů jsme na úroveň republikové špičky.

Se životním prostředím úzce souvisí energetika. Bez ní se neobejdeme, nicméně je možné snižovat její negativní vliv na životní prostředí, což se ve Zlínském kraji daří. V jakých oblastech především?

Podporovat je třeba především úspory energie ve všech formách, snižování energetické náročnosti elektrických zařízení, snižování spotřeby energií na výrobu tepla a ohřev teplé vody, snižovat energetické ztráty objektů, zde samozřejmě s instalací všech technických zařízení, které umožňují nejen úsporu nákladů na vytápění, ale také zajistí faktor zdraví a pohody při odvětrávání prostor. Podporovat je třeba rovněž obnovitelné zdroje výroby energie, samozřejmě s maximální energetickou účinností, ekologickým a ekonomickým efek-

tem. Samozřejmě musí být kogenerace, tedy společná výroba tepla a elektřiny, samozřejmě musí být také odbyt obou komodit. Bez těchto podmínek by nové zdroje neměly být vůbec projektovány ani posuzovány. Z obnovitelných zdrojů se ukazuje poměrně zajímavý potenciál energie z malých vodních elektráren. Nejnověji byla zprovozněna elektrárna na jezu Bělov, dobré podmínky se ukazují i na toku rožnovské, vsetínské i „spojené“ Bečvy. Velmi dobrou energetickou účinnost má výroba energie a tepla v bioplynových stanicích. Surovinou by zde však neměla být převážně kukuřice. V době kdy více než třetina světové populace hladovějí se jeví jako velký přepych vyrábět cenné potraviny pro jiný účel než výživu lidstva, ale to je otázka globální. Věřím, že skončil dotačně zformovaný boom výstavby fotovoltaických elektráren na zemědělské půdě, i když své místo jako doplňkový zdroj jistě budou mít na velkých komplexech budov, výrobních a obchodních halách, skladových terminálech, kde mohou i tvořit energetický záložní systém. Podmínky pro využití větrné energie jsou na území kraje velmi omezené, v podstatě provozně nevhodné.

Probíhá aktualizace energetické koncepce v kraji, na co se především zaměří?

Chceme pokračovat v tom, co se nám daří dosud, tedy snižovat energetickou spotřebu, s čímž souvisí i snižování emisí. Od roku 2001 se nám podařilo energetickou spotřebu snížit o 20 procent a snižuje se i spotřeba elektřiny. Územní koncepce zhodnotila výsledky a zaměřená je především na další úspory a to zejména ve veřejných budovách a domácnostech. Přesto, že se většina elektrické energie do našeho kraje importuje, snažíme se podpořit si místní energetickou soběstačnost pomocí místních tepláren a pomocí úzké spolupráce výrobců, kraje, měst a obcí a zástupců spotřebitelů udržet pro občany přijatelnou cenu tepla. Koncepce je dále zaměřena na rozšíření spolupráce všech subjektů ovlivňujících jak strategické, tak regionální a místní plánování a samotnou výstavbu a modernizaci budov. Od roku 2013 máme v rámci mezinárodního projektu COOPENERGY založenou tzv. Energetickou skupinu Zlínského kraje složenou z expertů v oblasti energetiky, odpadového hospodářství, životního prostředí a zástupců municipalit, která si právě spolupráci klade jako svůj hlavní cíl, aby prosadila další pozitivní posuny v oblastech, které tvoří pilíře energetické politiky Zlínského kraje.

Kraj je zřizovatelem Energetické agentury. Bylo to správné rozhodnutí, jste spokojeni s její činností?

Založení této obecně prospěšné společnosti vyplynulo z první energetické koncepce kraje a byl to opravdu správný krok. Agentura pomáhá nejen kraji a jeho organizacím, ale všem starostům, podnikatelům a v neposlední řadě i občanům. Díky sedmi pracovníkům agentury se nám daří realizovat projekty generující úspory energie, ale taktéž na ně získávat dotační investice. Agentura pro náš kraj realizuje i 8 mezinárodních projektů, jejichž výsledky se

pozitivně odrážejí právě v oblastech ozdušňování, energetice, stavebnictví, dopravě a odpadovém hospodářství. Jsem rád, že si agentura z našeho kraje vybudovala postavení i na mezinárodní úrovni. V této souvislosti bych rád zmínil dva mezinárodní projekty, do kterých se Zlínský kraj zapojil právě prostřednictvím agentury. Prvním z nich je projekt COOPENERGY (www.coopenergy.eu) spolufinancovaný programem Inteligentní energie pro Evropu. Zaměřuje se na podporu krajů a jejich místních partnerů, zejména měst a obcí, zejména v jejich společném energetickém plánování. Druhou zajímavou iniciativou v této oblasti je mezinárodní projekt DANUBENERGY (www.danubenergy.eu), spolufinancovaný z Programu Central Europe. Jedná se o pilotní představení a prvotní průzkum pro novou technologii integrované výroby biopaliv z odpadní biomasy, která v současné době končí v lepším případě na skládkách nebo kompostárnách bez efektivnějšího využití, v horším případě tento materiál zůstává zcela nevyužit. Principem tohoto přístupu je technologie, která z odpadní biomasy a biopadu produkuje palivo. Tato technologie v současné době nachází uplatnění zejména v Německu a do budoucna může být dalším střípkem do mozaiky snižování energetické závislosti na dovážených zdrojích energie, zlepšení životního prostředí a generace investic a pracovních příležitostí přímo v kraji.

Klimatická změna před nás staví úkol být připraven na neočekávané situace v podobě povodní, sucha, vichřic, předvídají se tornáda a další průvodní jevy, které ji doprovázejí. S povodněmi již máte své zkušenosti. Věnujete se v kraji otázkám, které souvisejí se změnou klimatu a v jakých oblastech především?

Zlínský kraj, především v důsledku svého postavení mezi moravskými kraji v podstatě koordinoval vytvoření významného koncepčního materiálu, a sice Studie ochrany před povodněmi na území Zlínského kraje. Její závazná část je opět legislativně zakotvena a její plnění je právně vymahatelné. Významné postavení kraje pramení z jeho geografické polohy, pod soutokem dvou velkých řek Moravy a spojené Bečvy. Vzhledem k dlouhým úsekům středních až dolních charakterů těchto toků je zde i při absenci větších vodních nádrží na horních úsecích toku možnost řízenou inundací dosáhnout významného otupení povodňové vlny odtekající do Jihomoravského kraje. Přitom musíme na území kraje kompenzovat i povodňové vlny z území Olomouckého kraje, kde je rovněž nedostatek retenčních prostor a inundace v oblasti Litovelského Pomoraví je sice významná, ale nedostatečná, zejména přidává-li se k Moravě také Bečva, což byl případ roku 1997 i 2010. Tato tíživá geografická poloha vyvolala také podpis oficiálního Memoranda o spolupráci mezi Zlínským krajem a Povodím Moravy, kterým obě strany deklarují vědomí odpovědnosti za protipovodňovou ochranu území kraje i zájem na konkrétním řešení. V současnosti se do popředí zájmu dostává kromě povodní

také nebezpečí sucha. Jeho riziko není tak náhlé a destruktivní, ale plíživé a možná i o to nebezpečnější. Je fakt, že díky globalizaci už v době sucha nehrozí plošný hladomor a politické nepokoje, i tak je to ale fenomén velmi závažný a velmi obtížně řešitelný. Ohrožení suchem se kraje dotýká, suchá oblast postupuje od Břečlavska a Znojemska Dyjskosvrateckým úvalem a zejména Dolnomoravským a Hornomoravským úvalem na sever na území našeho kraje. Řešení je obtížné a finančně nákladné. Především je třeba chránit veškeré zdroje vody, které v krajině máme, za druhé je třeba zadržet maximum vody v krajině a umožnit její zaskokování a kumulaci. Akumulační nádrže, které byly v minulosti vymezeny a územně chráněny tzv. Směrným vodohospodářským plánem, narazily na odpor obcí, protože bránily jejich rozvojovým cílům a, nutno říci, nebezpečí sucha se obecně velmi podceňuje. Úspěšnost úsilí překonávat průvodní jevy klimatické změny je zásadně ovlivněna působením jak kraje, tak i měst a jejich orgánů. Zlínský kraj usiluje o zvýšení podpory místních aktivit a jednou z mnoha aktivit je např. nově vznikající platforma pro větší zapojení a propojení ze strany měst a zvýšení povědomí veřejnosti o přizpůsobení se a potřebných opatřeních. Vedle energetické koncepce existuje také energetický akční plán Zlínského kraje, který nastiňuje cílené akce v oblasti energetiky a životního prostředí na 5 let dopředu a ke stejnému postupu se snažíme motivovat i města a obce. Prostřednictvím nového evropského projektu DATA4ACTION (www.data4action.eu), jehož se Zlínský kraj účastní také prostřednictvím Energetické agentury Zlínského kraje.

Zlínský kraj je nerozlučně spojen se jménem Baťa. Jak se baťovská tradice projevuje v kraji dnes? V čem především je pro nás Tomáš Baťa inspirující i v současnosti, čemu bychom se měli od něho učit?

Nedokážu říci, jestli je to baťovskou tradicí, anebo charakterem lidí, kteří obývají území tohoto regionu. Potkávají se tady tři národopisné celky, tři výrazné kultury. Někdy s oblibou používám takovou zhuťnou, ale hodně výstižnou charakteristiku, kterou „mají rádi“ zvláště tlumočníci: „V našem kraji se snoubí valašská pracovitost, hanácká rozvážnost a slovácký temperament.“ Z tohoto prostředí ostatně vzešel také Tomáš Baťa a s tímto potenciálem se pustil do podnikání. Ano, samozřejmě díky svému výraznému nadání vybudoval systém řízení podniku a potažmo i města a jeho organizací, který můžeme dnes obdivovat pro jeho racionalitu, efektivitu a funkčnost. A je dobře, že se baťovský systém podnikání stále studuje (a to nejen na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, ale i jinde ve světě), protože obsahuje nadčasově platné principy. Ale taky nesmíme zapomenout na to, že lidé východní Moravy, potažmo dnešního Zlínského kraje, jsou sami o sobě velikou devízou, protože už jaksí mají v genech onu pověstnou „baťovskou“ pracovitost, fortelnost a schopnost nějak si vždy poradit. ■